

Udkast til deklARATION om social fremskridt og udvikling.

(Dagsordenens punkt 48).

A. 3. udvalg fortsatte og afsluttede behandlingen af udkastet til deklARATION om social fremskridt og udvikling, som under den 23. samling førte til vedtagelsen af en præambel og kapitel I om principper. Grundlaget for drøftelserne under nærværende samling, som omfattede kapitel II om målsætninger og kapitel III om midler og metoder, var ligesom under den 23. samling et af kommissionen for social udvikling udarbejdet og af ECOSOC videresendt deklARATIONsudkast. Foruden dette deklARATIONsudkast fremsattes under drøftelserne, som strakte sig over 37 møder i tiden 8. oktober til 7. november 1969 samt to afsluttende møder den 28. november, et meget betydeligt antal ændringsforslag og tilføjelser til udkastets enkelte paragraffer. Endvidere omredigeredes teksten af en særlig arbejdsgruppe, således at de vedtagne paragraffer efter deres indhold samledes i mere omfattende artikler.

I forbindelse med vedtagelsen af det endelige deklARATIONsudkast i 3. udvalg mindede den danske repræsentant i et fællesnordisk indlæg om den skepsis, som tanken om en sådan deklARATION i sin tid var blevet mødt med i de nordiske lande. Selv om den foreliggende deklARATION ikke var fuldendt, var den imidlertid nok bedre, end de fleste kunne have ventet, hvilket afspejledes i, at langt de fleste paragraffer havde kunnet vedtages enstemmigt eller med stort flertal. Visse paragraffer var dog blevet forceret igennem uden tilstrækkelig overvejelse og uden den bredest mulige tilslutning. Selv om disse paragraffer ikke helt manglede tilknytning til den øvrige tekst, burde der være gjort mere for at nå frem til kompromisløsninger. Som de stod nu, svækkede de snarere deklARATIONen; som eksempler nævntes UNCTAD-paragrafferne i artikel 23; artikel 26 om krigsskadeserstatninger, samt artikel 27 om nedrustning. Ved at stemme for deklARATIONen ønskede man således ikke at præjudicere sin stilling, når spørgsmålene skal drøftes i de kompetente FN-organer. Endelig udtaltes anerkendelse af det arbejde, som var udført i den arbejdsgruppe, som blev nedsat for at foretage den endelige

redigering af teksten. Denne fremgangsmåde kunne måske også med fordel benyttes ved andre lejligheder.

Flertallet af de øvrige vestlige lande fremsatte en række kritiske kommentarer i tilknytning til deklARATIONens vedtagelse. Kritikken rettede sig såvel mod den procedure, som var fulgt, som mod deklARATIONens form og indhold.

Således udtalte både Holland og USA, at der i vedtagelsesprocessen ikke var vist tilstrækkelig vilje til at opnå enighed, og at en del paragraffer kun var blevet vedtaget med ringe flertal på trods af, at der i visse tilfælde havde eksisteret alternative formuleringer, som kunne have opnået bredere støtte. Der kan næppe være tvivl om, at denne kritik genspejlede en almindelig utilfredshed i alle de vestlige landes, herunder også de nordiske landes, delegationer over den måde, hvorpå nogle få af udviklingslandenes delegationer benyttede denne landegrupes automatiske flertal til at presse politisk belastede paragraffer ind i en ellers neutral deklARATION, jfr. nedenfor.

DeklARATIONens inddeling i tre kapitler gav flere gange under udarbejdelsen anledning til diskussion om, hvorvidt et givet spørgsmål var at opfatte som et mål eller et middel. Ofte kunne samme sag anskues både som mål og middel, hvilket bevirkede, at den omtales flere steder i deklARATIONen, hvorved teksten er blevet mere uoverskuelig og længere, end hvad der kunne synes nødvendigt. UK's delegerede udtalte endvidere, at det var uheldigt, at de enkelte artikler i kapitel II og III ikke kunne stå for sig selv, men måtte ses i sammenhæng med indledningen til kapitlerne.

Alle de 11 vestlige lande, som foruden de nordiske afgav stemmeforklaring, tog forbehold over for visse af deklARATIONens artikler eller enkeltparagraffer, enten fordi disse var uheldigt udformet, eller fordi de syntes at ligge uden for rammerne af en deklARATION af heromhandlede art og kunne virke præjudicerende ved spørgsmålets behandling i de kompetente organer. Et vist hastværk, dels på grund af tidnød, dels dikteret af taktiske hensyn fra udviklingslandenes side, prægede iøvrigt behandlingen af netop disse kontroversielle afsnit. Således tog Holland, Belgien, Australien, Canada, USA, New Zealand, UK, Frankrig og Japan forbehold